

یافتن مسیر بهینه بدون تصادف در سیستم اطلاعات مکانی همراه

محمد رضا ملک^{۱،۲} محمود رضا دلاور^۲ Andrew U. Frank^۳

۱- مرکز تحقیقات نقشه برداری- سازمان نقشه برداری کشور

۲- گروه مهندسی نقشه برداری - دانشکده فنی - دانشگاه تهران

3- Dept. of Geoinformation and Cartography, Technical University of Vienna, Vienna, Austria

malek@mashhad.ncc.org.ir

mdelavar@ut.ac.ir

frank@geoinfo.tuwien.ac.at

چکیده

با وجود رشد زیادی که در پردازشگری همراه^۱ شاهد بوده ایم، کماکان کاستیهای نظامدار و اساسی در آن وجود دارد. کمبودهای یاد شده با عنوان کمبود منابع (منابع پردازشی، مخابراتی، رابط کاربر و دیگرها) طراحی و پیاده سازی یک سیستم اطلاعات همراه را بسیار دشوار می سازند.

یکی از مباحث پر اهمیت در ناوبری، یافتن مسیرهای بدون تصادف و مطمئن می باشد. این مبحث در حرکت آدمواره ها، سیستمهای هوشمند ترابری و هر سیستم ناوبری خودکار کاربرد گسترده ای دارد. در اغلب فعالیتهای پیشین برای یافتن مسیرهای بدون تصادف سطح ارتفاعی و سرعت شی متحرک ثابت فرض شده و نقطه هدف از قبل تعریف شده می باشد. از سوی دیگر وجود یک چارچوب مرجع عمومی برای فضا و زمان نیز مفروض داشته شده است. نیک روشن است که مفروضات گفته شده در محیطهای همراه و برای عموم اشیاء متحرک در شبکه های اطلاعاتی برقرار نمی باشند.

ما در این مقاله روشی برای حل مساله در محیطهای همراه بر پایه تجزیه فضا- زمان ارائه داده ایم. آموزه و روش پیشنهادی بدون نیاز به مفروضات پیشین، در محیطهای همراه و یک سیستمهای اطلاعات مکانی همراه یا Mobile GIS قابل پیاده سازی است. روش پیشنهادی را می توان در هر دو نوع شبکه مرکزی و توزیع یافته اعمال نمود. صحت مطالب نظری با شبیه سازی و همچنین طراحی یک شبکه همراه برای کنترل قایقهای تفریحی در دریاچه Wörtherses در کشور اتریش تایید می گردد.

۱. پیش درآمد

در سالهای اخیر شاهد رشد فزاینده ای در زمینه های ارتباطات، پایانه ها و تجهیزات همراه و فناوری شبکه های بی سیم بوده ایم. پیشرفتهای یاد شده گرایش نوینی با عنوان پردازشگری همراه یا پردازشگری در هر جا و هر زمان^۲ را فراهم ساخته اند. رشد این گرایش نه تنها نحوه دسترسی به داده ها بلکه مفاهیم پردازشگری و حسابگری را دستخوش تغییرات وسیع نموده اند. پردازشگری همراه، فناوریهای تعیین موقعیت مثل سیستمهای تعیین موقعیت جهانی GPS و بخشی از تحلیلهای مکانی و امکانات GIS، منجر به پیدایش گرایش نوینی با عنوان سیستمهای اطلاعات مکانی همراه یا Mobile GIS شده اند [8]. با وجود پیشرفتهای زیادی که در زمینه های مختلف پردازشگری همراه صورت پذیرفته، هنوز کماکان در چنین سیستمهایی محدودیت منابع محاسباتی، محدودیت کارمیه، موانع رابط کاربر و مشکلات ناشی از شبکه های بی سیم در مقایسه با سیستمهای ثابت و غیر همراه بسیار نمایان است [9,10].

1 - Mobile Computing

2 - Ubiquitous Computing

یکی از مهمترین و بی گمان کاربردی ترین استفاده سیستم اطلاعات مکانی همراه ناوبری و هدایت اشیاء متحرک می باشد [8]. از مباحث اساسی ناوبری، یافتن مسیرهای بدون تصادف¹ و مطمئن می باشد. مسیر مطمئن، مسیری است که عامل متحرک با موانع ثابت و متحرک تصادف و برخوردی نداشته باشد. عموم تحقیقات مربوط به این مبحث به نحوی به حرکت آدموارهها [1] و [4] ترابری خطوط هوایی [12]، [11] و [13] مرتبط بوده اند. البته کاربردهایی از این مبحث در متحرک سازی و انیمیشن و ساخت بازیهای رایانه ای نیز در مقالات یافت می گردد [14]. به تازگی یافتن مسیر بدون تصادف در ناوبری هوشمند² نیز بکار گرفته شده اند [3]، [15]. با گسترش سامانه های اطلاعات همراه این مبحث می تواند برای اشیاء متحرک همراه و با استفاده از پردازشگری همراه نیز بکار گرفته شود.

۲. تاریخچه و هدف

توسط نگارندگان مقاله، نظریه تقسیم فضا- زمان به اجزای کوچکتر برای پیاده سازی سیستمهای همراه و استفاده از رابطه تأثیر پذیری برای ساخت یک بنای توپولوژیکی منطقی برای پشتیبانی روابط مکانی و زمانی برای اشیاء همراه و مدیریت خطاها در محیطهای همراه در [8, 9] مطرح شده است. مقالهای یاد شده مبنای نظری مقاله حاضر اند.

در مبحث حرکت آدموارهها، یافتن مسیرهای بدون تصادف به روشهای مختلفی حل می گردد. یکی از روشهای متداول استفاده از نگاشت متوازی الاضلاع در فضا است [1]. در این روش کل فضا به متوازی الاضلاع هایی تجزیه شده بطوریکه هر متوازی الاضلاع بطور دقیق دو مرز غیر قائم متعلق به یک وجه خواهد داشت [1]. اتصال مراکز متوازی الاضلاعها می تواند مسیر بدون تصادف را ترسیم نماید. این روش در صورتیکه کل ساختار توپولوژیک فضا از قبل معلوم بوده و همچنین موانع ایستا باشند، قابل استفاده است. در مراجع یاد شده اطلاعات لازم راجع به این مبحث در حوزه آدموارهها پیدا می شوند.

در حیطه هدایت خودکار وسایل نقلیه هوایی UAVs³ و مدیریت ترافیک هوایی⁴ مدل های مورد استفاده بخصوص بر پایه روشهای بهینه سازی و بهینه گزینی خطی و عدد صحیح بنا شده اند. در [11]، [13] تاریخچه فعالیتهای انجام شده در این حوزهها ارائه شده اند. کسانی که تمایل به اطلاعات بیشتر باشند، می توانند در سایت [2] GAMMA جستجو کنند.

روی بر هم با بررسی روشهای ارائه شده، ویژگی های زیر بصورت مشترک در همه ملاحظه خواهند شد:

- کل اطلاعات در مورد اشیاء متحرک مثل هواپیماها موجود بوده و قابل دسترسی اند،
- نقاط شروع و ختم همه اعضاء معین و تعریف شده می باشند،
- حافظه، سرعت پردازش و بقیه مشخصات سخت افزاری محدودیتی ندارند،
- در اکثر این روشها فرض شده که متحرک در بستری صاف حرکت می کند، برای نمونه فرض شده که هواپیماها در ارتفاعی ثابت در حال حرکت می باشند،
- سرعت اعضا ثابت می باشد.

با کمی امعان نظر ملاحظه می شود که خصیصه های ذکر شده هیچکدام بطور کامل در محیطهای همراه پشتیبانی نمی گردند. امکانات پردازش پایین بوده و با توجه به عدم دسترسی به اطلاعات کامل، حل فراگیر معادلات بهینه سازی در محیطهای همراه اجرایی نیست. آزادی عمل و امکان تغییر در پارمترها برای عامل های همراه بسیار بیشتر از آدموارهها یا هواپیما می باشد. بنابراین پیاده سازی الگوی تقسیم فضا - زمان به بخش های کوچکتر و حل مسئله

---

1 - Collision-Free path
2 - Intelligent Transportation
3 - Autonomous Unmanned Aerial Vehicle
4 - Air Traffic Management

در جایگاه پاره‌ها منطقی بنظر می‌رسد. به دیگر سخن فضای دامنه به بخش‌های کوچکتر تقسیم شده و فقط آن عامل‌هایی که رابطه تاثیر پذیری با یکدیگر دارند مورد پردازش و سهش قرار می‌گیرند. یافتن مسیر بدون تصادف در هر جایگاه پاره و اتصال آنها به یکدیگر، مسیر بدون تصادف را در کلیت نتیجه خواهد داد.

در عمل دو نوع محاسباتی کلی، تابع نوع شبکه مورد استفاده، وجود دارد. این دو روش را محاسبات مرکزی و محاسبات اشتراکی می‌نامیم. در محاسبات مرکزی یک گره مرکزی وجود داشته که در آن داده‌های کارگزاران همراه جمع شده و پردازش می‌گردند. چنین شبکه‌هایی را شبکه‌های مرکزی^۱ می‌نامند. در محاسبات مرکزی، محاسبات بهینه‌سازی شامل همه پارامترهای عامل‌های تاثیرگذار در یک جایگاه پاره می‌باشد. در شبکه‌های مشارکتی مرکز کنترل وجود نداشته و عامل‌ها با یکدیگر در ارتباط بوده و اطلاعات خود را بصورت محدود مبادله می‌کنند [5]. در این گونه پردازشگری هر عامل می‌تواند پارامترهای مربوط به خود را در محاسبات بهینه‌سازی شرکت دهد. یکی از مثالهای بارز این نوع پردازشگری پرواز آزاد^۲ می‌باشد. پرواز آزاد برای خطوط هوایی توسط FAA پیشنهاد شده است. تجربه نشان داده که مسیر پرواز آزاد از لحاظ زمان و هزینه بهتر از مسیری است که توسط پردازشگری مرکزی بدست می‌آیند. در ادامه جزئیات محاسباتی و بهینه‌سازی یافتن مسیری بدون تصادف ارائه می‌شوند.

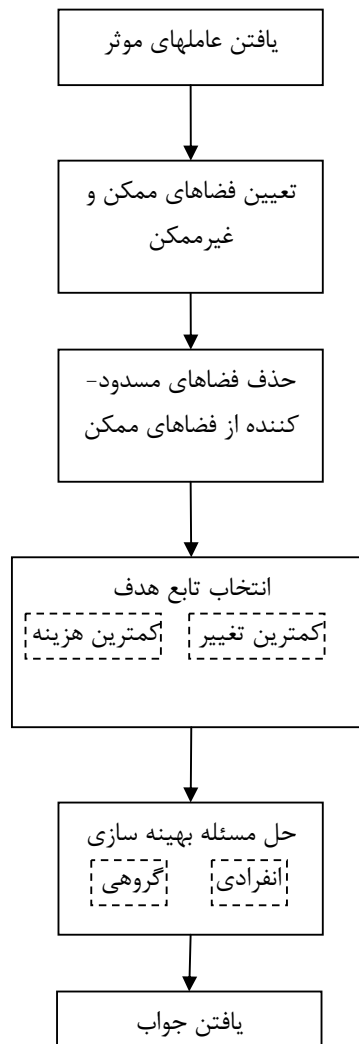
۳. مسیر بدون تصادف در یک جایگاه پاره

پس از تجزیه فضا - زمان به بخشهای کوچکتر و یافتن جایگاه پاره‌ها، مطابق نمودار ۱ روند محاسباتی پی گرفته می‌شود. در حله نخست باید فضاهای «ممکن» و «غیر ممکن» را تفکیک کرد. فضای ممکن، فضایی است که از مدل مخروط عامل بدست می‌آید. تمام فضای داخل مخروط، فضای ممکن و فضای خارج آن برای عامل همراه غیر ممکن می‌باشد (نگاره ۲).

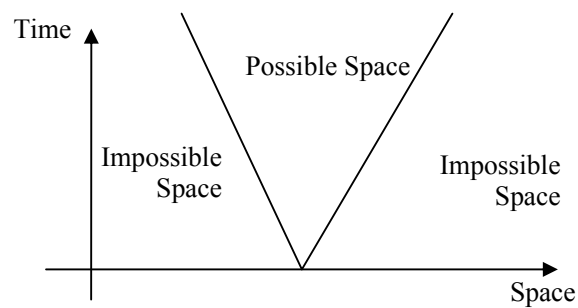
در مرحله بعد، «فضاهای مسدود کننده» یا «فضاهای نباید» تعیین شده و از فضاهای ممکن حذف می‌شوند. فضاهای نباید بخشهایی از جایگاه پاره هستند که به نوعی برای عامل همراه مانع و مسدود کننده می‌باشند. در نگاره ۶. ۳ انواع موانع در فضا - زمان نشان داده شده‌اند. همانگونه که در نگاره ۳ دیده می‌شود (a) یک مانع با مکان ثابت بوده که تابعی از زمان نمی‌باشد، مثل یک صخره طبیعی، (b) مانعی است که در یک بازه‌ای از زمان وجود دارد. همانند خیابانهایی که در بخشی از زمان قوانین ترافیکی مخصوص دارند و نوع (c) مانعی است که تابعی از زمان تغییر می‌کند مثل یک لکه آلاینده نفتی روی آب که در حال گسترش می‌باشد

نگاره ۴ نحوه حذف موانع ثابت را نشان می‌دهد. با تعیین این فضا در واقع فضای نباید برای هر عامل تعیین می‌گردد. در مرحله بعدی از دو تابع هدف مختلف یکی انتخاب شده و مسئله حل می‌گردد. این قسمت را با شرح بیشتر در پاره های بعد می‌نگاریم.

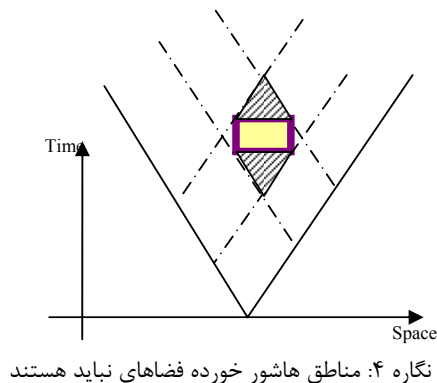
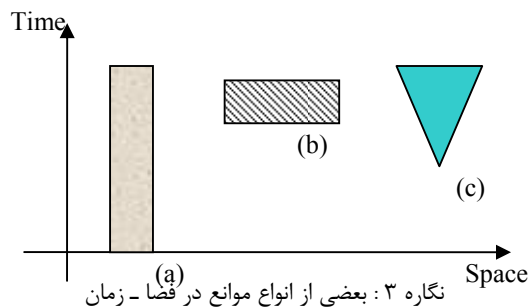
1 - Central Network
2 - Free Flight

نگاره ۱: روند پردازشی در یک جایگاه پاره برای یافتن مسیرهای بدون تصادف

نگاره ۲: فضاهاى ممکن و ناممکن

۴. تابع هدف با کمترین تغییر

با انتخاب تابع هدف «کمترین تغییر»، مسیر بدون تصادف بگونه‌ای بدست می‌آید که کمترین تغییرات در متغیرهای حالت رخ دهد. متغیرهای حالت مثل سرعت و موقعیت بیانگر وضعیت شیء متحرک هستند. با انتخاب این تابع هدف، عامل‌های متحرک کمترین میزان تغییرات را به وضعیت جاری خواهند داشت. در واقع با انتخاب آن فرض شده که متغیرهای حالت موجود بهینه و برگزیده‌اند و متغیرهای محاسبه شده جدید باید کمترین میزان انحراف را از وضعیت جاری داشته باشند. به زبان ریاضی یافتن پارامترهای حالت با کمترین تغییرات و با شرط عدم رخداد تصادف، منجر به حل یک مسئله بهینه سازی مقید می‌گردد. مدل

$$\mathbf{u} = \mathbf{u}^* + \mathbf{V} \quad (1)$$

را که $\mathbf{V} \in \mathbb{R}^m$ بردار باقیمانده، $\mathbf{u}$ و $\mathbf{u}^*$ به ترتیب متغیرها و پارامترهای برآورد شده‌اند، در نظر بگیرید.

اگر مجموع مربعات باقیمانده‌ها را به عنوان تابع هدف برگزینیم، مسئله منجر به کمینه نمودن

$$\Phi(\mathbf{u}) := \langle \mathbf{V}, \mathbf{V} \rangle \Rightarrow \min \quad (2)$$

که $\langle \cdot, \cdot \rangle$ بیانگر ضرب داخلی است، خواهد شد [6],[7]. چندگونای هدف M_T بوسیله تابع هدف تعریف می‌گردد.

$$\Phi = \langle \mathbf{V}, \mathbf{V} \rangle ; \mathbf{u} \in U \quad (3)$$

$$M_T := \{\Phi | \mathbf{u} \in U\}$$

کمینه نمودن Φ یعنی یافتن نقاط کمینه در چندگونای هدف [6]. قیود را می‌توان بصورت

$$G(\mathbf{u}, \mathbf{C}) = 0 \quad (4)$$

نمایش داد. $\mathbf{C}$ شامل ثوابت و G معادلات غیرخطی شرط می‌باشند در مسئله تعریف شده ما، معادلات شرط را می‌توان مطابق دسته روابط (۵) نگاشت.

$$D^{ij} - (r_i + r_j) \geq \varepsilon_k ; \forall i, j : i \neq j, k=1, \dots, n \quad (5)$$

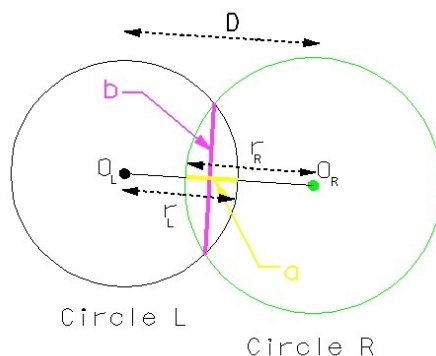
همانگونه که در نگاره ۵ می‌توان دید:

$$D^{RL} = \sqrt{[(X_R - X_L)^2 + (Y_R - Y_L)^2]} \quad (6)$$

$$a^{RL} = |r_R + r_L - D|$$

$$b^{RL} = 2\sqrt{(r_k^2 - (r_k - a/2)^2)}$$

که (X_L, Y_L) , (X_R, Y_R) به ترتیب مختصات مقطع دایروی مخروط‌های سمت راست و چپ می‌باشند

نگاره ۵: تقاطع دو مخروط با مقاطع دایروی

$\mathbf{d} = \mathbf{d}(\mathbf{u}, \mathbf{S}, \mathbf{E}, \dots)$ مقدار کوچکی است که تابع مشخصات ناوبری، شکل، اندازه متحرک و سایر متغیرهای محیطی تغییر می‌کند. $\mathbf{d}$ بیانگر فاصله اطمینان و یا فاصله‌ای است که داخل آن تصادف بامعنی می‌گردد. دسته معادلات (۳) و (۵) به مسئله عمومی بهینه سازی مقید منجر شده که از طرق مختلف قابل حل هستند. استفاده از ضرایب لاگرانژ k و مشتقات مرتبه اول دسته معادلات (۷) را نتیجه می‌دهند.

$$\mathbf{u}^* - \left(\frac{\delta G(\mathbf{u}, \mathbf{C})}{\delta \mathbf{u}^*} \right) \cdot \mathbf{K} = \mathbf{u} \quad (7)$$

$$G(\mathbf{u}, \mathbf{c}) = 0$$

در آثار [88], [89] روشهای غیرخطی حل چنین معادلاتی را بحث شده است. با ارائه یک مثال شبیه سازی شده با جزئیات محاسباتی آشنا می‌گردیم.

چهار عامل همراه در یک شبکه مرکزی را در نظر بگیرید. هر عامل مجهز به یک کامپیوتر که از طریق شبکه مخابراتی به مرکز ارتباط داشته و دارای تجهیزات تعیین موقعیت نیز است. شرایط داده شده عبارتند از:

جدول ۱: مختصات و سرعت در زمان جاری

	مختص x (m)	مختص y (m)	سرعت (m/sec)
m1	100	100	20
m2	200	200	16
m3	-50	-50	24
m4	500	500	20

با فرض $t_i = 0$, $t_{i+1} = 5$, $\mathbf{d} = 0$ شعاعهای مقاطع دایروی در بازه زمانی ۵ ثانیه عبارتند از

$$r_1 = 100(\text{m}) \quad r_3 = 120(\text{m})$$

$$r_2 = 80(\text{m}) \quad r_4 = 100(\text{m})$$

نگاره ۶ وضعیت جاری عاملهای متحرک را نشان می‌دهد. کنترل شرط (۵)، جدول (۲) را نتیجه می‌گردد.

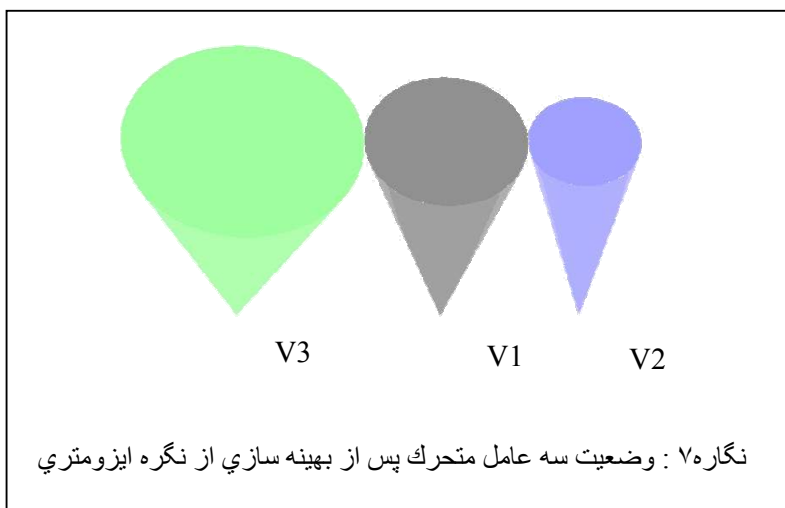
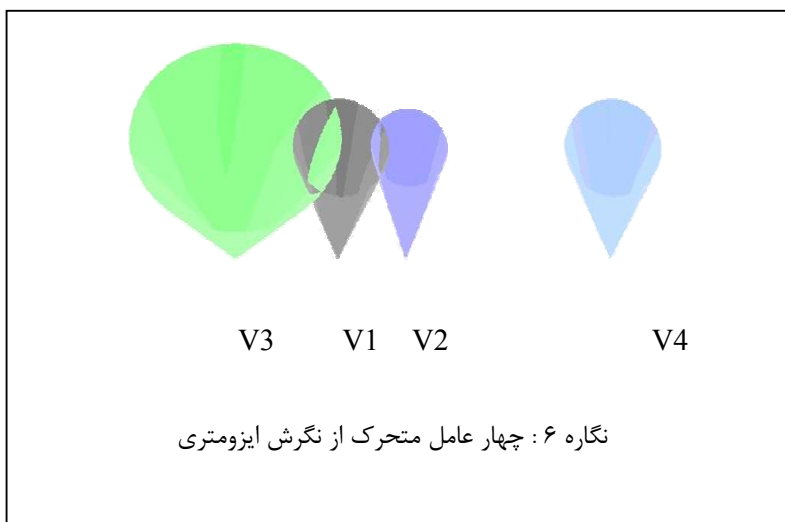
جدول ۲ : وضعیت اتصال عاملها

m4	m3	m2	m1	
غیرمقاطع	مقاطع	مقاطع		m1
غیرمقاطع	غیرمقاطع			m2
غیرمقاطع			قرینه	m3
				m4

حل دسته معادلات ۷، در جدول (۳) و نگاره (۷) دیده می‌شوند.

جدول (۳) : نتیجه محاسبات بهینه سازی

	مختص x (m)	مختص y (m)	سرعت (ms/sec)
m1	99.22	99.22	16.94
m2	200.60	200.6	11.73
m3	-49.83	-49.83	25.21

5. تابع هدف «کمترین فاصله از بهترین مسیر»

در این مسئله هدف یافتن مسیری است که نزدیکترین مسیر به مسیر بهینه باشد. فرض شده که مسیر با کمترین فاصله (زمانی، طولی و دیگرها) از قبل محاسبه شده و عامل باید در جهتی حرکت کند که کمترین فاصله را با آن داشته باشد. عامل همراه می‌تواند هنگام شروع ارتباط با شبکه¹ مسیر بهینه را بدست آورد. این مسیر لزوماً عاری از تصادف و تصادم نمی‌باشد. حال مسیری را محاسبه می‌کنیم که کمترین انحراف را نسبت به مسیر بهینه داشته باشد، به زبان ریاضی موضوع بهینه سازی در این مسئله بصورت دسته معادلات (8) نگاشته می‌شود.

$$\begin{aligned} & \text{Min. } \mathbf{d}^T \Sigma \mathbf{d} \\ & \text{S.T.:} \\ & \text{Collision avoidance, turn, and velocity conditions} \end{aligned} \quad (8)$$

بردار $\mathbf{d}$ تابع فاصله از مسیر بهینه می‌باشد. قیود مسئله به تفکیک شرح داده خواهند شد.

معادلات تصادف

برای سادگی دو عامل متحرک را در فضای دو بعدی در نظر می‌گیریم. موقعیت عامل P در زمان با (x_p^i, y_p^i) و سرعت آن با (v_{xp}^i, v_{yp}^i) تشکیل دهنده بردار حالت S_{xp}^i خواهند بود. مقدار واقعی پارامترهای با نماد ستاره مشخص شده‌اند.

طبق تعریف مسیر بدون تصادف در هر بازه زمانی، باید رویه یا همان مخروط‌های عاملهای همراه مجزا و جدا باشند. همانگونه که در حرکت آدم‌واره‌ها معمول است، یک عامل را ثابت و عامل دیگر را با مقادیر برآیند در حرکت می‌انگاریم. همچنین یک عامل را نقطه در نظر گرفته و عامل دیگر را متناسب با اندازه‌های عامل اول بزرگ می‌نماییم. با چنین ترفندهایی مسئله خیلی ساده‌تر شده و شرط عدم تصادف به معادلات خارج بودن یک نقطه از چند ضلعی می‌انجامد. اینک با چنین وضعی معادلات خطی معرفی شده در [13] قابل استفاده می‌باشد.

$$\begin{aligned} x_p^i - x_q^i &\geq d_x - R.c_{pq1}^i \quad \text{and} \\ x_q^i - x_p^i &\geq d_x - R.c_{pq2}^i \quad \text{and} \\ y_p^i - y_q^i &\geq d_y - R.c_{pq3}^i \quad \text{and} \\ y_q^i - y_p^i &\geq d_y - R.c_{pq4}^i \quad \text{and} \\ \sum_{k=1}^4 c_{pqk}^i &\leq 3 \end{aligned} \quad (9)$$

که در آن d_l فاصله اطمینان در امتداد 1 و c_{pqk}^i مجموعه‌ای از مقادیر صفر و یک می‌باشد. R یک عدد مثبت بوده که از تمام مقادیر موجود در مسئله بزرگتر می‌باشد.

معادلات چرخش و سرعت

قیود چرخش، تابع نوع وسیله مورد استفاده قابل اعمال هستند. همچنین میزان تغییر سرعت نیز تابع اشیاء، مختلف است. معادلات زیر را می‌توان برای معرفی قیود چرخش و سرعت بکار برد در حالیکه زاویه دوران بیشینه را با α_{max} و تغییر سرعت را با Δ نمایش می‌دهیم.

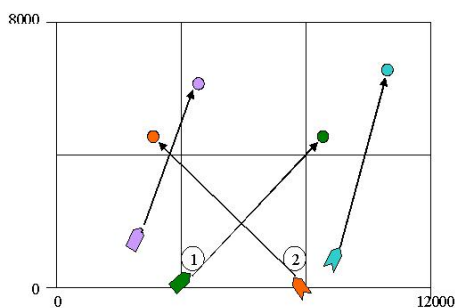

$$\frac{x_p^j - x_p^i}{y_p^j - y_p^i} \leq \alpha_{\max} \quad (10)$$

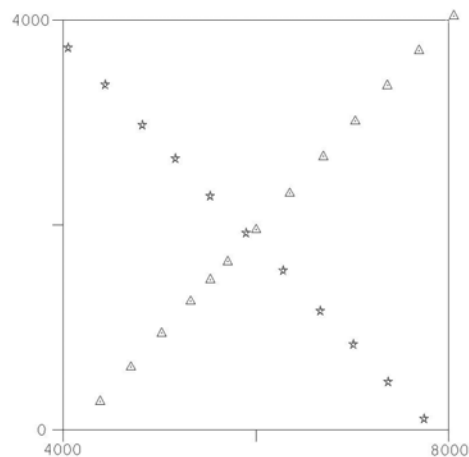
$$v - v^* \leq \Delta$$

نمونه بعدی مربوط به طرح ایجاد یک شبکه همراه برای کنترل قایقهای تفریحی در دریاچه Wörtherses در کشور اتریش می باشد. یک شرکت خصوصی برای جذب گردشگران بیشتر تصمیم بر کنترل قایقهای کوچک تفریحی خود از طریق یک شبکه بی سیم محلی دارد. در این طرح هر قایق مجهز به یک سیستم تعیین موقعیت GPS و یک کامپیوتر دستی متصل به شبکه بی سیم است. این سیستم نقش راهنمای گردشگر رقومی را نیز ایفا می کند. بدین معنی که در محل های مشخص توضیحات لازم که از قبل بصورت پرونده های صوتی در قالب MP3 تهیه شده اند، ارائه می گردد. کاربران در آغاز کار با انتخاب هدف به سمت آن حرکت می کنند. در این حالت مسیر بهینه عموماً همان فاصله مستقیم بین دو نقطه آغاز و انجام می باشد. طبیعی است که امکان تصادم با دیگر قایق ها وجود دارد. بنابراین الگوریتم پیشنهادی را می توان در این شبکه بکار گرفت.

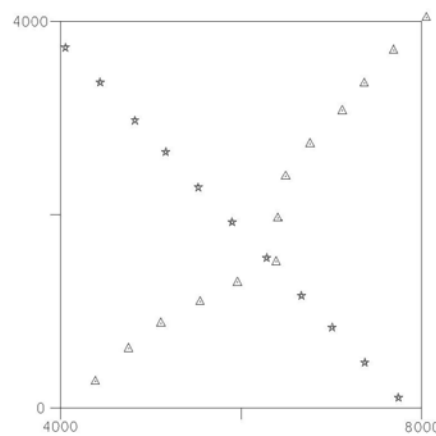
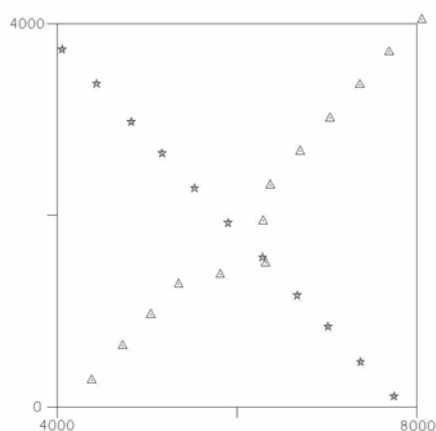
در این مسئله کمترین سرعت، بیشترین سرعت، بازه زمانی تعیین موقعیت و بیشترین زاویه انحراف^۱ به ترتیب 5,20s,30m/s,12m/s درجه می باشد. با توجه به زاویه انحراف داده شده، قایق در مسیری حرکت می کند که پوشای سطوح مخروطی انحراف آن یک استوانه خواهد بود. قایقهای شماره ۱ و ۲ بر یکدیگر تاثیر گذارند. فرض می کنیم شبکه اشتراکی بوده و قایق شماره ۱ پارامترهای خود را بهینه می کند (نگاره ۸). نگاره ۹ نتیجه بهینه سازی با وزن یکسان در همه پارامترهای قایق شماره ۱ را نشان می دهد. در این حالت تفاوتی در جهت یا تغییر سرعت وجود ندارد. همانگونه که دیده می شود فقط سرعت قایق در هنگام تصادف کاسته می شود. به منظور رسیدن به حداقل زمان و مسافت و یا طی مسافت بیشتر با پول یکسان برای کاربر، وزن بیشتری به سرعت داده می شود. در این حالت نتیجه در نگاره ۱۰ نشان داده می شود.

نگاره ۸: موقعیت و جهت حرکت قایقها

نگاره ۹: نتیجه بهینه سازی با وزن یکسان

نگاره ۱۰: نتیجه بهینه سازی با وزنهای مختلف

۶. برآمد و فعالیت آینده

نیاز به بررسی اشیاء متحرک، آزادی عمل، پردازشگری در هر زمان و هر مکان، عدم تقید به مکان و زمان برای انجام محاسبات، ارتباط پیوسته بین ستاد و میدان و بازار رو به گسترش خدمات مکان- مینا، اهمیت مبحث سیستمهای اطلاعات مکانی همراه را روشن می سازد. با وجود پشرفتهای زیادی که در زمینه های مختلف پردازشگری همراه صورت پذیرفته، هنوز کماکان در چنین سیستمهایی محدودیت منابع محاسباتی، محدودیت کارمیه، موانع رابط کاربر و مشکلات ناشی از شبکه های بی سیم در مقایسه با سیستمهای ثابت و غیر همراه بسیار نمایان است. در این میان خلا آموزه های فراگیر برای محاسبات و تحلیلهای مکانی، ساختار پایگاه داده ها، رابطهای نمایشی مناسب، مشخصات کارتوگرافی و بسیاری دیگر در محیطهای همراه بشدت حس می شوند. با اعمال دیدگاه «تجزیه و بعد حل» در فضا و زمان، در واقع متغیرهای ورودی به حسابگری و پردازشگری را کاهش می دهیم.

پیاده سازی مبحث مسیره های بدون تصادف در محیطهای همراه بیانگر کاربردی بودن چارچوب پیشنهادی است. مساله در دو نوع شبکه مرکزی و توزیع یافته با توابع گوناگون هدف بررسی و بصورت عملی آزموده شدند. مدل پیشنهادی برای یافتن مسیره های بدون تصادف را می توان برای خودروها و هواپیماهای سبک بدون سرنشین نیز بکار برد.

بعنوان فعالیتهای آتی پیاده سازی یک سیستم اطلاعات اینترنتی متناسب با گوشیهای همراه، راهیابی (Wayfinding) در محیطهای همراه بخصوص برای معلولین و امداد رسانی رقومی در وضعیت های بحرانی را دنبال خواهیم کرد .

مراجع:

1. De Berg, M., Van Kreveld, M., Overmars, M. and O., S.: "Computational Geometry-Algorithms and Applications", Springer-Verlag, 1997.
2. GAMMA: "<http://www.cs.unc.edu/~geom/papers/collision>", Accessed time: 2004.
3. Kuchar, J. K. and Yang, L. C.: "A Review of Conflict detection and Resolution Modeling Methods", IEEE Transactions on Intelligent Transportation Systems, (Desember), 2000.
4. Latombe, J.-C.: "Robot Motion Planning", Kluwer Academic Publishers, 1991.
5. Laurini, R.: "An Introduction to TeleGeoMonitoring: Problems and Potentialities", Innovations in GIS, Atkinson, P. and Martin, D., Taylor & Francis, 2000.
6. Malek, M. R.: "Nonlinear Least Squares Method from Geometric Oriented view Point", The First National Optimization Conference, Ferdowsi University, Mashhad, 1998.
7. Malek, M. R.: "Nonlinear Least Squares Adjustment", Surveying'78, National Cartographic Center of Iran, Tehran, 1999.
8. Malek, M. R.: "A Logic-Based Framework for Qualitative Spatial Reasoning in Mobile GIS Environment with Applications to Navigations", In: Ferscha, A. and Hoertner, H. and Kotsi, G. (Ed.s): "Advances in Pervasive Computing", Austrian Computer Society, 2004.
9. Malek, M. R.: "A Logic-Based Framework for Qualitative Spatial Reasoning in Mobile GIS Environment", Lecture Notes in Artificial Intelligence, 3066, pp. 418-426, 2004.
10. Malek, M. R.: "An Introduction to the Mobile GIS", The Second GIS summer school: Web, Wireless and Mobile GIS, Mashhad, Iran, 2005.
11. Pallottino, L., Feron, E. and Bichini, A.: "Mixed Integer Programming for Aircraft Conflict Resolution", Proc. of *Guidance, Navigation and Control Conference*, Montreal, Canada, 2001.
12. Pallottino, L., Feron, E. and Bichini, A.: "Conflict Resolution Problems for Air Traffic Management systems Solved with Mixed integer Programming", IEEE Transactions On Intelligent Transportation Systems, 3(1)(March), pp. 3-11, 2002.
13. Schouwenaars, T., Moor, B. D., Feron, E. and How, J.: "Mixed Integer Programming For Multi-Vehicle Path Planning", Proc. of *European Control Conference 2001*, Seminário de Vilar, Portugal, 2001.

Archive of SID

14. Van den Bergen, G.: "Collision Detection in Interactive 3D Computer Animation", Eindhoven University of Technology, 1999.
15. Zhao, Y.: "Vehicle Location and Navigation Systems", The Artech House ITS Series, Artech House, 1997.